

COP 4 : เครื่องสับย่อยกิ่งไม้

การเคหะแห่งชาติ

National Housing Authority

ความเป็นมา

ปัญหาขยะ เป็นปัญหาลังคมระดับประเทศที่หน่วยงานรัฐทุกภาคส่วนต่างให้ความสำคัญ และพยายามหาแนวทางแก้ไขมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดสามารถจัดการขยะได้อย่างครบวงจรเป็นที่น่าพอใจของประชาชนทุกภาคส่วน การเคหะแห่งชาติ เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงกำหนดยุทธศาสตร์การบริหาร และพัฒนาชุมชนเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีแนวคิดในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน โดยเริ่มจากการบริหารจัดการขยะ และน้ำเสียจากต้นทาง ซึ่งมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนของการเคหะแห่งชาติ รวมถึงชุมชนข้างเคียงอย่างเป็นรูปธรรม อันเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้อยู่อาศัยในชุมชน ภายใต้แนวคิด Eco-Cycle Model (3 R) คือ Reduce ลดปริมาณการใช้ Recycle การนำกลับมาใช้ใหม่ Reuse และการนำมาใช้ซ้ำ เพื่อก้าวไปสู่ความเป็น Green Community ในอนาคต

การเคหะแห่งชาติ

National Housing Authority

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา

เนื่องจากจำนวนต้นไม้ในชุมชน และฝังต้นไม้ที่กระจายอยู่ในพื้นที่ 367 ต้น และตำแหน่งที่ปลูกต้นไม้นั้น อยู่ใกล้ตัวอาคาร และแนวสายไฟฟ้า หม้อแปลงไฟฟ้า ต้องตัดแต่งกิ่งไม้อยู่บ่อย ๆ เมื่อมีการตัดแต่งกิ่งไม้ ทำให้มีกิ่งไม้ที่ต้องทิ้งเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องจ้างเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเขตบึงกุ่ม เพื่อนำเศษกิ่งไม้ไปทิ้ง ส่งผลให้ชุมชนมีค่าใช้จ่ายประมาณ 7,000-10,000 บาทต่อเดือน

การเคหะแห่งชาติ

National Housing Authority

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดทำองค์ความรู้ในการใช้เครื่องสับย่อยกิ่งไม้ เทคนิคการบด สับย่อยกิ่งไม้ และการทำปุ๋ยหมักในชุมชน
2. เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะชีวมวล
3. เพื่อลดปัญหาการเกิดอัตรคิภัยจากกิ่งไม้แห้ง
4. เพื่อให้ชุมชนมีความเป็นระเบียบ สะอาด น่าอยู่น่าอาศัย

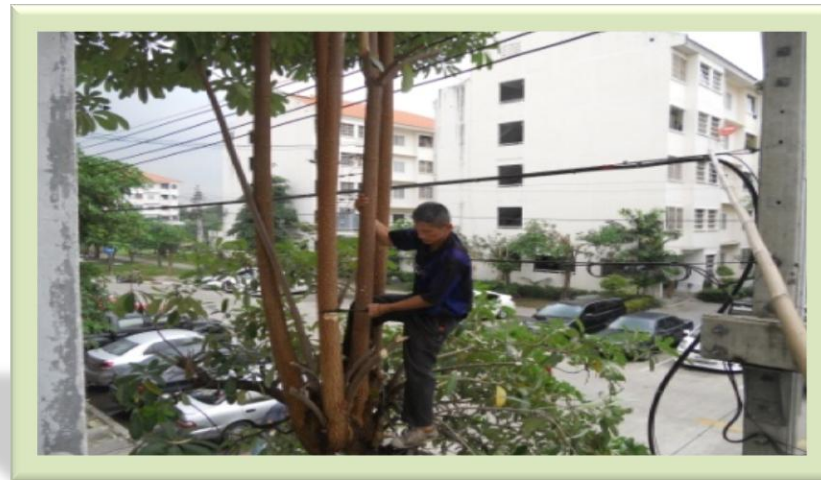
การดำเนินการ

1. คณะกรรมการชุมชน ประชุมหารือแผนการดำเนินงาน เช่น การตัดแต่งต้นไม้ การบดสับย่อยกิ่งไม้ และการทำปุ๋ยหมักในชุมชน การวางแผนการตัดกิ่งไม้

- การตัดแต่งต้นไม้ จะดำเนินการตัด 2-3 เดือน/ ครั้ง
- การตัดแต่งกิ่งไม้ จะตัดใต้ระดับสายไฟฟ้า
- ก่อนการตัดกิ่งไม้ มีการแจ้งเตือนให้ผู้อยู่อาศัยทราบก่อน โดยจะตัดวันจันทร์ - ศุกร์ ในช่วงเวลา 10.00 น.- 13.00 น.

การดำเนินการ

การเคหะแห่งชาติ

National Housing Authority

การวางแผนดำเนินการ

2. การบดย่อย

1. การทำงานของเครื่องสับย่อย สามารถย่อยได้ต่อเนื่อง 500 ต้นต่อวัน ถ้าสับย่อยกิ่งไม้ทั้งชุมชนจะใช้เวลา 3 วัน นำมาย่อยให้ละเอียดอีกครั้งจะใช้เวลาครึ่งวันรวมแล้วใช้เวลาประมาณ 3 วันครึ่ง
2. มีการอบรมการใช้เครื่องสับย่อย และการใช้น้ำมันเครื่อง
3. เศษไม้ที่นำมาบดย่อยแล้ว จะนำไปจัดใส่ถุงกระสอบ ส่วนหนึ่งนำไปรื้อพื้นที่ในชุมชน และอีกส่วนจะนำไปทำปุ๋ยหมักสำหรับใช้ในชุมชน
4. เครื่องสับย่อยสามารถบดย่อยขนาดกิ่งไม้ประมาณ 5 นิ้ว แต่ถ้ากิ่งไม้ที่มีขนาดใหญ่มาก จะใช้เครื่องบดย่อยขนาดเล็กในการตัดทอนกิ่งไม้ให้มีขนาดเล็กลง
5. มอบหมายเจ้าหน้าที่ / ผู้แทน ทำหน้าที่ดูแล และรับผิดชอบเครื่องสับย่อย

การวางแผนดำเนินการ

3. การทำปุ๋ยหมัก

1. นำกิ่งไม้ที่ผ่านการย่อยแล้วมาเทใส่ในบ่อปูนซีเมนต์สูงประมาณ 15 ซม.
2. นำเศษผัก ผลไม้ และเศษอาหารจากร้านค้าตลาด มาเททับกิ่งไม้ที่ย่อยแล้วสูงประมาณ 5 ซม.
3. ใส่น้ำหมักจุลินทรีย์ฯ (EM) 5 ลิตร เทลงบนเศษผัก ผลไม้ และเศษอาหาร
4. นำกิ่งไม้ที่ย่อยแล้วมาใส่สลับกับเศษผัก ผลไม้ และเศษอาหาร จนสูงประมาณ 100 ซม.
5. นำพลาสติกมาคลุม
6. เทน้ำหมักจุลินทรีย์ฯ (EM) ทุก ๆ 5-7 วัน รดให้ชุ่ม
7. กิ่งไม้จะกลายเป็นปุ๋ยในช่วง 45-60 วัน หลังจากหมักทิ้งไว้แล้ว นำมาใส่ในเครื่องสับย่อยอีกครั้ง เพื่อสับย่อยปุ๋ยให้ละเอียดมากขึ้น
8. สังเกตดูจากสีของปุ๋ย ถ้าปุ๋ยมีสีดำ สามารถนำปุ๋ยมาใช้ได้

4. การใช้เครื่องสับย่อยเพื่อทำปุ๋ยแห้ง

ปุ๋ยมีสีดำ
สามารถนำไปใช้ได้

ส่วนประกอบสำคัญ

- ประกอบด้วยเครื่องยนต์ YANMAR TF 120 DI (120 แรงม้า)
ใช้น้ำมันดีเซล ประมาณ 4 ลิตร ย่อยปริมาณกิ่งไม้ได้ประมาณ 500 ก.ก.
- ช่องใส่กิ่งไม้ 2 ช่อง
- ช่องทางออกเศษกิ่งไม้ที่ย่อยแล้ว
- สายพาน 2 เส้น
- ใบมีด
- แท่นเหล็กสำหรับตีเศษไม้

มอเตอร์

มอเตอร์

ช่องใส่กิ่งไม้

เหล็กสับ

เหล็กสับ

กิ่งไม้ที่บดย่อย

การเคหะแห่งชาติ

National Housing Authority

คุณสมบัติของเครื่องสับย่อยอเนกประสงค์ รุ่น 2EMH1

- ❖ ขนาด กxยxส = 120x225x160 ซม. น้ำหนัก 450 กก.
- ❖ มีใบมีดใหญ่ (ใบมีดชอย) ขนาด 7.0 ซม. x 13.0 ซม. 1 ใบ และใบมีดเล็ก (ใบมีดสับย่อย) ขนาด 3.5 ซม. x 13.5 ซม. 21 ใบ
- ❖ ความสามารถในการย่อย 800 - 1,000 กก./ชม. (ขึ้นกับชนิดวัสดุและความละเอียดชิ้นงาน)
- ❖ สามารถสับ/บด/ย่อย อินทรีย์วัตถุทุกชนิด และวัสดุอื่น ๆ ได้ ดังนี้
  - สับ/ย่อยกิ่งไม้ ขนาด $\varnothing$ 1 - 4 นิ้ว
  - สับ/ย่อยหญ้าขน ได้ทุกชนิด ฟางข้าว ช้างข้าวโพด
  - สับ/ย่อยกาบมะพร้าว ทั้งดีขุย สับหยาบ แยกเส้นใยในตัว
  - สับ/ย่อยพีชฉ่ำน้ำ เช่น ต้นกล้วย, ผักตบชวา, เศษผักสด-ขยะสด
  - สับ/ย่อย ทะลายปาล์ม, กิ่งปาล์ม
  - บดย่อย/ตีดิน มูลสัตว์ และปุ๋ยหมัก
  - บดย่อยแคลเซียม ฟอสเฟต, ถ่านไม้, เศษแก้ว
  - บดย่อย กระจกสัตว์, กระจกปู, เปลือกหอย, หรือบดย่อยหอยเชอร์รี่
  - บดย่อยทำอาหารสัตว์ เช่น ถั่ว, ข้าวโพด ฯลฯ
  - บดย่อยสมุนไพรทุกชนิด
  - บดย่อยพลาสติก ขวดแก้ว เพื่อรีไซเคิล

อุปกรณ์ประกอบเครื่อง

- มอเตอร์ขนาด 10 - 15 Hp 380 V พร้อมชุดควบคุมระบบไฟฟ้า 3 Phases (Magnetic Starter) หรือ..
- เครื่องยนต์ดีเซล 12 - 16 Hp
- ตัวเครื่องสับย่อยอเนกประสงค์ พร้อมอุปกรณ์ ติดตั้งบนล้อยาง 3 ล้อ มีแท่นวางมอเตอร์/เครื่องยนต์

5. วิธีการใช้งานเครื่องสับย่อย

การใส่วัสดุเข้าเครื่องจักรมี 2 ทาง จำเป็นต้องใส่ให้ถูกต้อง มิฉะนั้นงานอาจจะไม่ไหลออกมา หรืออาจจะทำให้เครื่องจักรเสียหายได้

ใส่ปากด้านบน (ถูกย่อยด้วยระบบ Hammer mill อย่างเดียว)

- กิ่งไม้ที่เล็กกว่า 1” , หญ้า
- กาบมะพร้าวที่ต้องการแยกชุยกับเส้นใย โดยหลังจากชุยมะพร้าวผ่านตะแกรงออกมาหมดแล้ว

ให้ปิดฝาด้านหลังเพื่อยิงเส้นใย

- ย่อยทำอาหารสัตว์ , เมล็ดข้าวโพด , เมล็ดถั่ว (โดยเปลี่ยนตะแกรงเป็นรูขนาด 6 ม.ม.)
- เปลือกหอย , เปลือกปู , ดิน , มูลสัตว์

ใส่ปากด้านข้าง จะถูกย่อย 2 ระบบ โดยผ่านระบบ DISC ก่อน และจึงผ่านระบบ Hammer mill)

- ไม้ที่ใหญ่เกินกว่า 1” ใส่ด้านข้างใช้มือดันประประคองเล็กน้อย ไม้จะถูกดึงเข้าไปเอง
- พืช หรือหญ้าฉ่ำน้ำ เช่น ต้นกล้วย, ผักตบชวา, หญ้าสาบเสือ ฯลฯ ต้องเปิดฝาด้านหลังตลอดเวลา)
- กาบมะพร้าวที่ต้องการจะป่น โดยไม่ต้องการเส้นใย
- ฟาง , ทะลายปาล์มโต ๆ
- กระจุกสัตว์
- ลูกมะพร้าว, ก้านปาล์มโต ๆ

ตะแกรง ทำหน้าที่กรองชิ้นงาน จะให้ชิ้นงานใหญ่หรือเล็ก ตามแต่ต้องการ

6. แผนการดูแลและบำรุงรักษา

- หลังใช้งานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรนำเศษกิ่งไม้ออกให้หมด
- ล้างน้ำทำความสะอาด
- เช็ดด้วยน้ำมันเครื่อง
- อัดจารบีตามข้อต่อต่าง ๆ .
- ลับใบมีด ด้วยเครื่องลับมีด รุ่น 2ESHR1
- ใช้ผ้าใบคลุม เพื่อป้องกันฝุ่นละออง

7. เทคนิคการใช้งาน

เพื่อให้การใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลควรลับใบมีดทันที เมื่อใส่ท่อจนไม้ลงไปแล้วเกิดการกระดอน

ข้อแนะนำ การลับใบมีดควรใช้กับเครื่องลับมีด รุ่น

2ESHR1

8. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ลดค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะกิ่งไม้และเศษอาหาร
2. ลดปริมาณเศษอาหารในชุมชน
3. ลดกลิ่นเศษอาหารในชุมชน
4. ลดปัญหาการเกิดข้อร้องเรียนจากชุมชน
5. ลดความเสี่ยงจากเหตุอัคคีภัย
6. สามารถนำเศษกิ่งไม้ไปทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ได้

9. ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางการแก้ไข

1. สถานที่พักขยะไม่เพียงพอ
2. พื้นที่ในการขนย้ายไม่สะดวก
3. ขาดการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร
4. พื้นที่จำกัด ทำให้ขยะประเภทกิ่งไม้ อาจจะเป็นเชื้อเพลิง ก่อให้เกิดเพลิงไหม้ได้
5. จัดอบรมผู้ที่ประสบอุบัติเหตุจากการใช้เครื่องสับย่อย เพื่อเป็นการลดอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นซ้ำ
6. ประกาศแจ้งเตือนผู้อยู่อาศัยก่อนการใช้เครื่องสับย่อย เพื่อลดปัญหาข้อร้องเรียน (เช่น เครื่องสับย่อยมีเสียงดัง , ป้องกันอันตรายจากเศษกิ่งไม้ที่กำลังบดย่อย
7. ขาดกำลังคน และยานพาหนะในการขนย้ายเศษกิ่งไม้

COP 5 : ร้านธนาคาร

การเคหะแห่งชาติ

National Housing Authority

ความเป็นมา

เนื่องจากชุมชน มีปริมาณขยะรีไซเคิลในชุมชนเป็นจำนวนมาก ถ้านำมารวมทั้งชุมชน จะมีปริมาณน้ำหนักประมาณ 7 ตัน/วัน ด้วยเหตุนี้ ชาวชุมชนจึงแนวคิดร่วมกัน จัดตั้งกลุ่มคัดแยกขยะรีไซเคิล และพัฒนามาเป็น “ร้านค้าธารณ”

“ร้านค้าธารณ” เป็นร้านค้าที่เปิดให้สมาชิกชุมชน นำขยะรีไซเคิลมาแลกเปลี่ยนสินค้าภายในร้าน หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้

ขยะรีไซเคิลที่รวบรวมแล้ว จะนำไปขายให้กับร้านรับซื้อของเก่า เพื่อนำเงินที่ขายได้ไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินการกิจกรรมในครั้งต่อไป

ชุมชนได้อะไรจากธนากรณ์

- มีรายได้** สมาชิกธนากรณ์ มีรายได้เพิ่มจากการนำขยะมาขาย
- มีเงินออม** สร้างนิสัยการออมให้แก่สมาชิกธนากรณ์
- มีสวัสดิการ** มีสวัสดิการแก่สมาชิกธนากรณ์ ครอบคลุม เกิด แก่ เจ็บ ตาย
- มีรายได้สนับสนุนกิจกรรมเพื่อชุมชน** มีการปันรายได้เพื่อกิจกรรมสาธารณประโยชน์แก่ชุมชน
ลดความเหลื่อมล้ำและช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน
- ชุมชนรู้จักพึ่งตนเองด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม** ผ่านคณะทำงานธนากรณ์ที่เป็นตัวแทนของคน
ในชุมชน
- สภาพแวดล้อมในชุมชนดีขึ้น** จากการลดปริมาณขยะในชุมชน ชุมชนมีระเบียบมากขึ้น
ลดการวางสิ่งของรูกำล้าพื้นที่ส่วนกลาง

ความหมายของธนาคาร คือ

การนำหลักการของ 4 กิจกรรม มาบูรณาการร่วมกัน ได้แก่

ร้านรับซื้อ
วัสดุรีไซเคิล

ร้านค้าศูนย์
บาท

ธนาคารขยะ

สหกรณ์

ร้านรับซื้อ วัสดุ รีไซเคิล

วัสดุรีไซเคิล หมายถึง ขยะ ของ
เสียบหรือวัสดุเหลือใช้ที่สามารถ
นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ โดย
นำมาแปรรูปเป็นวัตถุดิบใน
กระบวนการผลิต เช่น แก้ว
กระดาษ กระจก เครื่องดื่ม เศษ
พลาสติก เศษโลหะ เป็นต้น

ร้านค้า ศูนย์บาท

ร้านขายสินค้าที่ไม่ต้องใช้เงินในการซื้อ
ขาย สินค้าที่ขายในร้านประกอบด้วย
ผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยา
ถูพื้น น้ำยาซักผ้าที่มีส่วนผสมของจุลินทรีย์ที่
มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
หรือ ขายสินค้าอุปโภค บริโภคที่จำเป็นใน
ชีวิตประจำวัน เช่น น้ำปลา ไข่ ข้าวสาร
น้ำตาล เป็นต้น

ธนาคารขยะ

ธนาคารที่รับฝากขยะ

ที่เป็นวัสดุรีไซเคิล โดยมี
ค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกเป็นเงิน
ฝากเพื่อเรียก จ่ายเงินทุกสิ้นเดือน
หรือเงินฝากประจำ 6 เดือน ดอกเบี้ย
ร้อยละ 8 ต่อปี

สหกรณ์

ระบบสหกรณ์ คือ การนำแนวคิดระบบสหกรณ์เข้ามาบริหารร้านค้ากรณ์ ไร้โซเคิล ใช้หลักความเป็นสมาชิกโดยสมัครใจ และการช่วยเหลือเกื้อกูลด้านเศรษฐกิจ สวัสดิการแก่สมาชิกธนากรณ์ และแบ่งปันไปถึงชุมชนโดยรวม ซึ่งสมาชิกธนากรณ์ นำขยะไร้โซเคิลมาฝากธนากรณ์ขาย นอกจากจะได้เงินฝากและดอกเบี้ยร้อยละ 8 ต่อปีแล้ว สมาชิกธนากรณ์ยังได้สวัสดิการในรูปของเงินช่วยเหลือยาม เกิด แก่ เจ็บ ตาย ส่วนคณะทำงานธนากรณ์ จะได้รับเงินปันผลทุกสิ้นปี เป็นค่าตอบแทนการทำงาน และสำหรับชุมชนจะได้รับเงินสนับสนุนการประกอบกิจกรรมเพื่อส่วนรวมของชุมชน

วัตถุประสงค์

- 1 เพื่อจัดทำชุดองค์ความรู้การบริหารจัดการร้านค้าธงนาครณ์ให้เป็นระบบและมีการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2 สนับสนุนให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของการคัดแยกขยะอย่างรู้คุณค่า ซึ่งเป็นการคัดแยกขยะจากต้นทางที่นำไปสู่การลดปริมาณขยะในชุมชน ตามแนวคิดกระบวนการ Recycle เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่

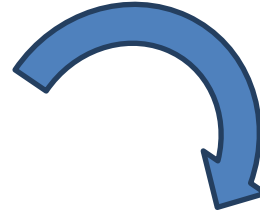
การดำเนินงาน

1. สัมภาษณ์ชุมชน เพื่อนำข้อมูล

ประกอบการวางแผนการ

ดำเนินงาน

- สัมภาษณ์ภายในชุมชนว่ามีภารกิจ
ขยะมากน้อยเพียงใด จุดใดบ้าง
- มีการจัดเก็บขยะของหน่วย งาน
ท้องถิ่นสม่ำเสมอ เพียงพอหรือไม่
- มีจำนวนคนที่จัดเก็บขยะขายมาก
น้อยเพียงใด
- บันทึกข้อมูลและถ่ายภาพประกอบ

2. เข้าพบและหารือแนวทางการจัดตั้งธนาคารกับผู้นำชุมชน/กรรมการนิติบุคคล

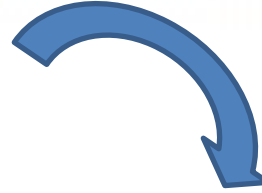
- เพื่อค้นหาผู้ที่สนใจและมีจิตอาสา
ในการร่วมเป็นคณะกรรมการ
บริหาร และดำเนินการธนาคาร

การดำเนินงาน

3. จัดประชุมเพื่อรับสมัคร

คณะกรรมการ

- ประชุมเพื่อรับสมัครทำงานธนาคาร
- ชี้แจงให้ความรู้ในเรื่องของรูปแบบและกระบวนการดำเนินงานของธนาคาร
- วางแผนการดำเนินงานที่ประกอบด้วย เรื่องงาน งบประมาณ ระยะเวลา และผู้รับผิดชอบ
- ระดมทุนจากคณะกรรมการ เพื่อเริ่มดำเนินการรับซื้อขยะรีไซเคิล จำนวนทุนต่อคนต้องเท่าเทียมกันทุกคน คนละเท่าไร ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละชุมชน ให้อยู่ที่ดุลยพินิจของคณะกรรมการ (อาจเริ่มต้นที่ 20-200 บาท หรือมากกว่านั้น)

4. ดำเนินการด้านเอกสาร

- จัดทำหนังสือ ถึง คณะกรรมการนิติบุคคลทุกนิติบุคคล และถึงหัวหน้าสำนักงานเคหะชุมชนของการเคหะแห่งชาติ เพื่อขออนุญาตใช้พื้นที่ในการเปิดร้าน ธนาคาร รวมทั้งขอพื้นที่ในการจัดเก็บขยะรอการคัดแยกและส่งขายให้กับร้านรับซื้อของเก่าที่เป็นภาคีภายนอก

การดำเนินงาน

5. ให้ความรู้เรื่องเอกสารต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานของธนาคาร

- ให้ความรู้ด้านเอกสารขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้คณะทำงานมีความเข้าใจระบบ และขั้นตอนการทำงาน
- เอกสารที่ใช้ในการดำเนินงานธนาคาร ได้แก่

1. บัญชีหน้างาน
2. บัญชีรับ-จ่าย
3. บัญชีคุมสินค้า
4. บัญชีฝากเพื่อเรียก
5. บัญชีฝากประจำ 6 เดือน

6. แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความสามารถของกรรมการแต่ละบุคคลประกอบด้วย

1. ประธาน
2. รองประธาน
3. เภรัญญิก / ทำบัญชี
4. ผู้ทำหน้าที่รับซื้อขยะจากชาวชุมชน
5. ผู้คัดแยกขยะก่อนนำขยะออกขาย
6. ช่างซ่อมบำรุง เพิ่มมูลค่าสินค้าเพื่อนำกลับมาขายใหม่ในชุมชน เช่น พัดลม
7. ฝ่ายขนย้ายขยะ เพื่อนำไปจำหน่ายยังร้านรับซื้อของเก่า (ส่วนใหญ่ตำแหน่งทั้งหมดนี้ จะมาช่วยกันระดมแรงในวันที่เปิดร้านธนาคารรับซื้อขยะรีไซเคิลจากชุมชน)

การดำเนินงาน

7. ประชาสัมพันธ์โครงการธนาคาร

จัดประชาสัมพันธ์โครงการธนาคารให้แก่ผู้อยู่อาศัยในชุมชน ทราบอย่างทั่วถึงทั้งชุมชน ทั้งความหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงานและประโยชน์ที่สมาชิกหรือชุมชนจะได้รับ และ กำหนดการเปิดตัวร้านธนาคาร ผ่านกิจกรรมดังนี้

1. แจกเอกสารแผ่นพับแจ้งข่าวสารรายละเอียดและการเปิดตัวร้านธนาคารแนบไปกับใบแจ้งหนี้ หรือใบสริ้จรับเงิน ค่าน้ำประปา /ค่าส่วนกลาง/ค่าไฟฟ้า เป็นต้น

2. ประชาสัมพันธ์ด้วยเสียงตามสาย หรือรถประกาศทั่วชุมชน

3. มอบหมายตัวแทนแต่ละตึกช่วยกระจายข่าว

4. ติดแผ่นป้ายประกาศ/ติดบอร์ดตามจุดสำคัญที่มีการสังเกตเห็นได้ง่ายของคนในชุมชน

5. สอดแทรกการประชาสัมพันธ์การเปิดตัวธนาคารในวันที่จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา หรือวันที่จัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของชุมชน

8. ร่วมกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมสหภาพภาคี เครือข่าย

สิ่งหนึ่งที่มีความจำเป็นสำหรับ การดำเนินงาน ร้านธนาคาร คือ

- การมีภาคีเครือข่ายที่เป็นร้านขายของเก่า เพื่อให้ขายสินค้าได้ราคาเพิ่มขึ้นกว่าปกติ

- ภาคีเครือข่ายที่เป็นภาครัฐ ได้แก่ เทศบาล อบต. หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่มีความเห็น สอดคล้องร่วมกันและพร้อมให้การสนับสนุน

การดำเนินงาน

9. กำหนดเงื่อนไขในการดำเนินงาน ธนากรณ์

- 9.1 กำหนดรูปแบบผลตอบแทนที่หลากหลายเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของสมาชิกธนากรณ์แต่ละบุคคล เช่น
- จ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินสด
  - จ่ายค่าตอบแทนเป็นสินค้าอุปโภค บริโภค หรือสินค้าชุมชน
  - จ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินฝากเพื่อเรียกรายเดือน
  - จ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินฝากประจำราย 6 เดือน ดอกเบี้ยร้อยละ 8 ต่อปี หรือร้อยละ 4 ต่อ 6 เดือน
- 9.2 กำหนดเงื่อนไขการรับสมัครสมาชิกธนากรณ์ ดังนี้
- ผู้ที่จะเป็นสมาชิก ธนากรณ์ประเภทฝากเพื่อเรียกหรือฝากประจำ 6 เดือน จะต้องนำขยะมาฝากเป็นประจำทุกเดือนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
  - ฝากประจำ 6 เดือน จะได้รับเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยคืนในเดือนที่ 6 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 8 ต่อปี หรือร้อยละ 4 ต่อ 6 เดือน
  - ธนากรณ์จะไม่รับฝากเงินเกิน 6 เดือน เพราะดอกเบี้ยจ่ายจะไม่คุ้มทุนหากฝากเกินเวลาที่กำหนด

- 9.3 กำหนดประเภทของขยะรีไซเคิลที่จะรับซื้อ ประกอบด้วย
- ประเภทพลาสติก ได้แก่ ขวดน้ำดื่มแบบขุ่น แบบใส ขวดนมเปรี้ยว กระถาง ถัง กาละมัง ขวดยา ขวดน้ำมันพืช ขวดน้ำยาซักผ้า/ปรับผ้านุ่ม เป็นต้น
  - ประเภทกระดาษ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ กระดาษที่ใช้กับคอมพิวเตอร์ กระดาษขาว-ดำ ถุงกระดาษ ลังกระดาษ เป็นต้น
  - ประเภทแก้ว ได้แก่ ขวดน้ำ ขวดเหล้า แก้วน้ำ จาน ชาม แก้วสีขาวใสจะมีราคาดีที่สุด รองลงมาคือสีชา และสีเขียว
  - ประเภทโลหะ ได้แก่ เหล็กหล่อ เหล็กหนา เหล็กบาง ทองเหลือง ทองแดง สแตนเลส เป็นต้น
  - ประเภทอลูมิเนียม ได้แก่ อลูมิเนียมหนา เช่น อะไหล่รถยนต์/ จักรยานยนต์/จักรยาน อลูมิเนียมบาง เช่น หม้อ ถาด ชั้นน้ำ ครอบป้องกันเครื่องดื่ม (ราคาแต่ละชนิดจะขึ้นกับราคาตลาด)

10.เตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนเปิด

ดำเนินการร้านธนาคาร

- ก่อนถึงวันเปิดดำเนินการร้าน ธนาคาร ควรจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อม เช่น
- เครื่องชั่งน้ำหนัก
  - ป้ายประกาศเงื่อนไขการรับสมัครสมาชิกธนาคาร
  - ป้ายประกาศราคารับซื้อวัสดุรีไซเคิลชนิดต่างๆ
  - สมุด ปากกา
  - บัญชีหน้างาน
  - บัญชีรับ-จ่าย
  - บัญชีคุมสินค้า
  - บัญชีฝากเพื่อเรียก
  - บัญชีฝากประจำ 6 เดือน
  - เตรียมเงินสดไว้จำนวนหนึ่งเพื่อจ่ายให้ผู้ให้นำขยะมาขายแลกเงินสด
  - เตรียมสินค้าเพื่อแลกกับขยะ ในกรณีที่ผู้ขายขยะต้องการสินค้าแทนเงินสดหรือเงินฝาก

11.เปิดตัวร้านธนาคาร

หลังจากที่มีการประชาสัมพันธ์ร้าน ธนาคารให้แก่ผู้อยู่อาศัยในชุมชนทราบอย่างทั่วถึงทั้งชุมชน และประกาศวันเปิดดำเนินการร้านธนาคารส่วนใหญ่เลือกเปิดทำการวันเสาร์และวันอาทิตย์ของทุกๆ สัปดาห์ เพราะเป็นวันที่ชาวชุมชนส่วนใหญ่หยุดทำงานจึงมีเวลามากพอที่จะนำขยะมาขาย

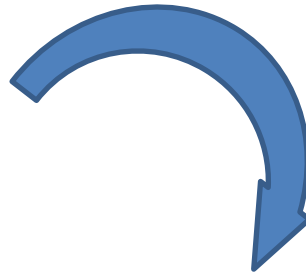
วันเปิดดำเนินการวันแรกบางชุมชน เปิดตัวน่าสนใจมาก เช่น

- นิมนต์พระชื่อดังมาเทศน์ ให้ชาวชุมชนฟัง โดยขอให้ชาวชุมชนนำขยะมาบริจาคก่อนฟังเทศน์ และตีมูลค่าขยะเป็นเงินนำไปทำบุญ และรับสมัครสมาชิก ธนาคารในวันเดียวกัน
  - บางชุมชนทำผ้าป่าขยะ เพื่อนำเงินไปทำบุญ
  - บางชุมชนเปิดตัวด้วยการนำขยะรีไซเคิลมาแลกไข่
- การเปิดตัวดังกล่าวเป็นการกระตุ้นให้ชาวชุมชนรู้จักคุณค่าของขยะรีไซเคิล หลังจากนั้น จึงนัดหมายสมาชิกให้นำขยะมาขายครั้งต่อไปในวันเสาร์-อาทิตย์

การดำเนินงาน

12.กระบวนการรับซื้อขยะ

- ติดป้ายหน้าร้านธนาคารทุกครั้งที่เปิดทำการ
- ติดป้ายราคารับซื้อขยะแต่ละชนิดตามราคาตลาดแต่ละวัน
- ประชาสัมพันธ์หน้าร้านด้วยเสียงตามสาย หรือไมโครโฟน เพื่อกระตุ้นการรับรู้ของสมาชิกชุมชน
- แบ่งหน้าที่ ผู้รับของ/ ผู้ซั้งของ/ ผู้จ่ายเงิน / ผู้จ่ายสินค้า / ผู้บันทึกบัญชี / ผู้บันทึกสมุดรับฝากรายเดือน ราย 6 เดือน
- ให้บันทึกเงินออมให้แก่สมาชิกธนาคารให้ถูกต้องเรียบร้อย ในวันนั้นๆ โดยถือสมุดคนละเล่มทั้ง ผู้ฝาก และผู้รับฝาก ลงลายมือชื่อรับรองการนำฝากทุกครั้ง เพื่อให้มีหลักฐาน ตรงกัน

13.การจัดเก็บขยะที่รับซื้อ

- หลังจากปิดงานรับซื้อขยะแต่ละวัน ควรหาสถานที่จัดเก็บขยะให้เป็นที่มีดชิดเรียบร้อย ปลอดภัย เพื่อรอการคัดแยกในวันต่อไป

ขวดพลาสติก ใส+ทึบ	กก.	5
- - -	คละสี	กก. 2
~ ~ -	กรวย	กก. 1
กระดาษ	ขาว A4	กก. 3
	สี	กก. 1
	สี+หลัง	กก. 3
กระดาษแก้ว (คละ)	กก.	50
กระป๋องเบียร์ (3 ข)		1 ข
	โต๊ (5 ข)	1 ข
เหล็ก	กก.	1
อลูมิเนียม-ทองแดง	กก.	15
# ขอบคณมากค่าะ #		

การดำเนินงาน

14. การคัดแยกขยะ ก่อนนำส่งขายร้านขายของเก่า

ภายนอกชุมชน

- หลังจากปิดงานขายในวันอาทิตย์ของทุกสัปดาห์ วันถัดไปควรคัดแยกขยะออกเป็นแต่ละชนิด เช่น กระดาษขาว กระดาษสี แก้วใส แก้วสี เหล็กหนาเหล็กบาง ขวดใส ขวดขุ่น จัดหมวดหมู่ให้เรียบร้อย เพื่อนำไปขายได้สะดวกรวดเร็ว
- การคัดแยกขยะรีไซเคิลบางชนิด สามารถเพิ่มมูลค่าให้แก่ขยะ เช่น ขวดเครื่องดื่มชูกำลัง ควรแยกส่วนที่เป็นฝาขวดอลูมิเนียมกับขวดแก้วออกจากกัน แยกขายแต่ละส่วน เพราะอลูมิเนียมจะมีราคาสูงกว่าขวดแก้ว ขวดน้ำอัดลม หากแยกพลาสติกสีส่วนที่เป็นฝาขวดออกจากขวดน้ำสีใส แยกป้ายพลาสติกข้างขวดออก และแยกขายแต่ละส่วนจะได้ราคาสูงขึ้นกว่าขายรวมกัน
- นำขยะที่คัดแยกเรียบร้อยแล้ว ส่งขายร้านขายของเก่า ภายนอกชุมชน เลือกหาร้านที่ให้ราคาสูง แต่ไม่ควรไกลจากชุมชนมากนัก เพื่อประหยัดต้นทุนค่าขนส่ง

15. การจัดการระบบบัญชี และระบบเงินฝาก

- หลังจากที่มีรายได้จากการขายขยะ ฝากบัญชี ควรบันทึกรายรับ-รายจ่ายให้เรียบร้อย และปิดประกาศให้สมาชิก ธนาคารรับทราบอย่างชัดเจนและขอตรวจสอบได้
- นำเงินรายได้ส่วนที่เหลือจากหักค่าใช้จ่าย นำฝากธนาคารทุกสัปดาห์
- บันทึกเงินออมในสมุดบัญชีเงินฝากของสมาชิกธนาคาร เมื่อครบเดือนจะต้องคิดดอกเบี้ยให้แก่สมาชิก และบันทึกเงินฝากและดอกเบี้ยให้ถูกต้อง
- เมื่อครบ 1 เดือน หากผู้ฝากเพื่อเรียกต้องการถอนเงินฝาก ฝากบัญชีจะต้องส่งมอบเงิน และบันทึกบัญชีให้เรียบร้อย
- เมื่อครบ 6 เดือน สำหรับสมาชิกที่ฝากประจำ ฝากบัญชี จะต้องปิดบัญชีของสมาชิกทุกคน โดยรวมเงินฝากและดอกเบี้ย ร้อยละ 4 ต่อ 6 เดือน จ่ายให้กับสมาชิกให้เรียบร้อย

การดำเนินงาน

16. เทคนิคการคัดแยกขยะ

การคัดแยกขยะรีไซเคิลบางชนิด สามารถเพิ่มมูลค่าให้แก่ขยะ เช่น

- ขวดเครื่องดื่มชูกำลัง ควรแยกส่วนที่เป็นฝาขวดอลูมิเนียมกับขวดแก้วออกจากกัน แยกขายแต่ละส่วน เพราะอลูมิเนียมจะมีราคาสูงกว่าขวดแก้ว และควรแยกกระดาษที่ติดกับฝาขวดออกไปด้วย เพื่อให้เหลือไว้แต่ส่วนที่เป็นอลูมิเนียม

- ขวดน้ำอัดลม หากแยกพลาสติกสีส่วนที่เป็นฝาขวดออกจากขวดน้ำสีใส แยกขายพลาสติกข้างขวดออก และแยกขายแต่ละส่วนจะได้ราคาสูงขึ้นกว่าขายรวมกัน

- แยกขวดพลาสติกขุ่น และพลาสติกใสออกเป็นหมวดหมู่ เพราะขวดพลาสติกขุ่นจะมีราคาสูงกว่าพลาสติกใส

- ขวดพลาสติกประเภทขวดแชมพู ขวดน้ำยาล้างจาน ขวดครีมขวดนม ขวดน้ำยาปรับผ้านุ่ม ขวดน้ำยาล้างห้องน้ำ สามารถขายรวมกันไปได้เลย

- ขวดแก้ว ควรแยกขวดสีแดง กับขวดสีใส เพราะราคาต่างกัน

- กระดาษ ควรแยกกระดาษสีขาว และกระดาษสี เป็นหมวดหมู่ เพราะกระดาษสีขาวมีราคาสูงกว่ากระดาษสี เช่น สมุดนักเรียน ต้องฉีกปกหน้าออกก่อน เหลือแต่ส่วนในที่เป็นกระดาษสีขาว

- แยกกล่องกระดาษ ลังกระดาษ เพราะราคาต่างกัน

- แยกเหล็กหนา เหล็กบาง สแตนเลส อลูมิเนียม ทองเหลือง ทองแดง เพราะมีราคาต่างกัน

17. ปันรายได้ เพื่อสวัสดิการแก่สมาชิกธนากรณ์ และเพื่อสาธารณประโยชน์ของชุมชน

เมื่อมีกำไรจากการบริหารการเงินของธนากรณ์ ให้ปันกำไรเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. ปันกำไร เพื่อจ่ายสวัสดิการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ให้แก่สมาชิกธนากรณ์

2. ปันกำไร เพื่อสมทบทุนให้กับนิติบุคคล หรือองค์กรชุมชน ในช่วงเวลาที่มีการจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของชุมชน เช่น ให้ทุนการศึกษาเด็ก เยาวชนของชุมชน จัดน้ำ ขนม อาหาร เลี้ยงเด็กๆ ในชุมชนในวันเด็ก เป็นต้น (สัดส่วนในการปันกำไร ลงสู่สวัสดิการ หรือเพื่อสังคมขึ้นอยู่กับรายได้ของธนากรณ์แต่ละแห่ง โดยให้ถ้อยคำของที่ประชุมคณะทำงานเป็นหลักในการปฏิบัติ)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สามารถลดปริมาณขยะรีไซเคิลในชุมชน
2. สมาชิกที่ร่วมโครงการ สามารถลดรายจ่าย โดยการนำขยะมาแลกเป็นของใช้ หรือ แลกเป็นเงินออม
3. ทำให้สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมและมีจิตสำนึกในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมภายใต้แนวคิด Eco-Cycle Model (3 R) คือ Reduce ลดปริมาณการใช้ Recycle การนำกลับมาใช้ใหม่ Reuse และการนำมาใช้ซ้ำ
4. มีกลุ่ม/แกนนำ ที่จัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ ไม่เป็นภาระต่อสังคม หรือหน่วยงานภาครัฐ

การเคหะแห่งชาติ

National Housing Authority

จบการนำเสนอ

ขอขอบคุณค่ะ

